

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um lágmarksskatt á fjölþjóðleg stórfyrirtæki. Frumvarpið er nr. 13 á þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar á 156. löggjafarþingi 2024-2025.
Ráðuneyti	Fjármála- og efnahagsráðuneytið, skrifstofa skattamála.
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	6. febrúar 2025.

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs.

- Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?
Gert er ráð fyrir tekjuaukningu. Hve mikilli er erfitt að segja til um þar sem reglurnar eru mjög flóknar og það ræðst af aðstæðum hjá hverju og einu fyrirtæki hvort það sé með lægri virkan skatt en 15%. Útreikningar frá OECD hafa gert ráð fyrir um einum milljarði kr. í auknar skatttekjur á Íslandi á ári frá lögfestingu reglnanna og kemur sú fjárhæð fram í fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar til ársins 2029. Gert er ráð fyrir innleiðingu 2026 sem mun skila tekjum í ríkissjóð ári síðar.
- Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum.
Þær breytingar sem lagðar verða til munu ekki leiða til tekjumissis heldur snúa þær fremur að tekjuöflun og vernd skattstofna til samræmis við önnur ríki
- Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
Varanleg en óviss þó.
- Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun.
Takmörkuð útgjöld. Innleiða þarf reglurnar, aðlaga kerfi hjá Skattinum og eitthvað eftirlit en reglurnar eiga að vera samhljóða milli landa og því er vonast til þess að það verði takmarkað.
- Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu.
Á ekki við

2. Tekjubreytingar.

- Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.
Búið er við takmörkuðum breytingum á tekjum til aukningar

3. Útgjaldabreytingar.

- Takmörkuð útgjöld fyrirséð.

4. Eignabreytingar.

Engar eignabreytingar eru fyrir séðar.

5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál.

- a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum.
n/a
- b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál.
n/a
- c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs.
Breytingin mun ekki hafa slæm áhrif á uppbyggingu skattkerfisins. Telja verður hana fremur jákvæða og ekki er búist við tekjumissi.
- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur.
n/a
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi.
n/a
- f) Opinber innkaup og útboð.
n/a
- g) Eignaumsýsla ríkisins.
n/a
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna.
n/a
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.
n/a
- j) |

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaáætlun – fjármögnun

- 1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:
 - a) í gildandi fjárlögum
Verður frá og með fyrirhugaðri gildistöku 2027.
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs
Á ekki við.
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
Gert er ráð fyrir tekjum í fjármálaáætlun sbr. framangreint.
- 2. Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?
n/a
- 3. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?
n/a

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.

Markmiðið með frumvarpinu er að spornað við skaðlegri skattasamkeppni á milli landa og tryggja að stór fjölþjóðafyrirtæki greiði a.m.k. 15% skatt þar sem þau starfa.

2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999?

– Sjá leiðarvísinn „Grunnmat á eftirlitsreglum“

Reglurnar snúa að eftirliti með stórum fjölþjóðlegum fyrirtækjasamstæðum.

3. Samkeppnisskilyrði.

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta).
Reglunum er ætlað að koma í veg fyrir skaðlega skattasamkeppni sem kann að breyta áherslum stórra fjölþjóðlegra fyrirtækja varðandi staðsetningu fyrirtækja innan samstæðu.
- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja).
n/a
- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar, t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd).
n/a
- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda virka samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)
n/a

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.

– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins.

Hefur ekki áhrif.

2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi).

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.

n/a

3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000.

– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.

n/a

4. Áhrif á byggðalög.

n/a
5. Áhrif á frjáls félagasamtök.
n/a
6. Áhrif á jafnrétti kynjanna.
– Sjá leiðarvísi fyrir mat á jafnréttisáhrifum.
– Sjá greiningarramma fyrir jafnréttismat.
n/a
7. Áhrif a lýðheilsu.
n/a
8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir.
n/a
9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri.
n/a
10. Áhrif á stjórnsýslu, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni.
n/a
11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar.
n/a
12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun.
n/a
E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á
1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag. Ekki liggur alveg ljóst fyrir hver áhrifin kunna að verða en gert er ráð fyrir tekjuaukningu, um einn milljarð króna á ári í fyrsta sinn 2027. 2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á. Samræming skattkerfis á alheimsvísu. 3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat). Koma í veg fyrir skaðlega skattasamkeppni.
F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati
1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR? Já. 2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma? Já. 3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?

